

Doğukan TEMİZEL
Avukat, İstanbul Barosu

1924 ANAYASASI DÖNEMİNDE CUMHURBAŞKANININ TARAFSIZLIĞI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM DEVLET BAŞKANININ TARAFSIZLIĞI KAVRAMI VE 1924 ANAYASASI

I. TARAFSIZLIK KAVRAMI VE DEVLET BAŞKANLIĞI	3
A. TARAFSIZLIK KAVRAMI	3
1. Tarafsızlığın Tanımı ve Unsurları	3
2. Tarafsızlığın Türleri ve Diğer Kavramlarla İlişkisi	8
B. DEVLET BAŞKANININ TARAFSIZLIĞI.....	13
1. Devlet Başkanı ve Cumhurbaşkanı Kavramları.....	13
2. Hükûmet Sistemleri ve Devlet Başkanının Sorumluluğu	18
3. Devlet Başkanının Tarafsızlığı Kavramının Tanımı ve Teorik Çerçevesi.....	25
3.1.Devlet Başkanının Tarafsızlığına Yargının Bakışı.....	31
3.2.Hükûmet Sistemleri ve Devlet Başkanının Tarafsızlığı.....	35
3.2.1.Meclis Hükûmeti Sistemi	35
3.2.2.Parlamenter Sistem	37
3.2.3.Yarı Başkanlık Sistemi	45
3.2.4.Başkanlık Sistemi	48
3.3.Tarafsızlığa Uymamanın Denetimi ve Yaptırımı.....	51
II. 1924 ANAYASASI, CUMHURBAŞKANLIĞI VE TARAFSIZLIK ...	53
A. 1924 ANAYASASI	53

1. 1921 Anayasası ve 1923 Anayasa Değişikliği.....	54
2. 1924 Anayasası'nın Hazırlanış Süreci ve Anayasa'nın Nitelikleri	61
2.1. 1924 Anayasası'nın Dayandığı Temeller.....	65
2.2. 1924 Anayasası ve Başkanlık Sistemi Görüşleri.....	76
2.3. 1924 Anayasası ve Çok Partili Yaşam	78
B. 1924 ANAYASASI'NDA CUMHURBAŞKANLIĞI VE TARAFSIZLIK.....	80
1. Anayasada Cumhurbaşkanlığı Düzenlemesi	80
1.1. Cumhurbaşkanının Yetkileri.....	84
1.2. Cumhurbaşkanının Sorumluluğu	94
1.3. Cumhurbaşkanının Görev Süresi.....	96
2. 1924 Anayasası'nda Cumhurbaşkanının Tarafsızlığı	101
2.1. Tarafsızlık ve Cumhurbaşkanının Sorumluluğu	102
2.2. Tarafsızlık ve Cumhurbaşkanı Seçimi	104
2.3. Tarafsızlık ve Cumhurbaşkanının Yasama Yılı Açış Konuşması	111
2.4. Tarafsızlık ve Cumhurbaşkanının Yemini.....	112
2.5. Tarafsızlık ve Karşı İmza Kuralı ile Meclisi Fesih Yetkisi.	113
3. 1924 Anayasası Döneminde Meclis Başkanı'nın Tarafsızlığı	115

İKİNCİ BÖLÜM

ATATÜRK, İNÖNÜ VE BAYAR'IN

CUMHURBAŞKANLIĞI VE TARAFSIZLIK

I. ATATÜRK'ÜN CUMHURBAŞKANLIĞI (TEK PARTİ DÖNEMİ)	121
A. Atatürk'ün Birinci Cumhurbaşkanlığı Dönemi	121
1. 1924 Anayasası Öncesi.....	121
2. 1924 Anayasası Dönemi	126
3. TCF Denemesi	130

B. Atatürk'ün İkinci Cumhurbaşkanlığı Dönemi	143
1. SCF Denemesi	146
2. SCF Denemesinin Ardından Siyasal Koşullar	156
C. Atatürk'ün Üçüncü Cumhurbaşkanlığı Dönemi	157
D. Atatürk'ün Dördüncü Cumhurbaşkanlığı Dönemi	160
1. Cumhurbaşkanı-Başbakan İlişkileri	162
2. Parti-Devlet Bütünleşmesi	163
II. İSMET İNÖNÜ'NÜN CUMHURBAŞKANLIĞI DÖNEMİ	165
A. İsmet İnönü'nün Birinci Cumhurbaşkanlığı Dönemi	165
B. İsmet İnönü'nün İkinci Cumhurbaşkanlığı Dönemi	170
C. İsmet İnönü'nün Üçüncü Cumhurbaşkanlığı Dönemi	172
1. Çok Partili Yaşam Hazırlıkları	175
2. Demokrat Parti'nin Kuruluşu	179
D. İsmet İnönü'nün Dördüncü Cumhurbaşkanlığı Dönemi	184
1. Bütçe Tartışmaları ve Cumhurbaşkanı İsmet İnönü	188
2. On İki Temmuz Beyannamesi	189
III. CELÂL BAYAR'IN CUMHURBAŞKANLIĞI DÖNEMİ (ÇOK PARTİLİ DÖNEM)	197
A. Celâl Bayar'ın Birinci Cumhurbaşkanlığı Dönemi	197
1. Bayar'ın Menderes, Hükümet ve DP ile İlişkileri	199
2. 1954 Genel Seçimleri ve Tarafsızlık Sorunu	204
B. Celâl Bayar'ın İkinci Cumhurbaşkanlığı Dönemi	206
C. Celâl Bayar'ın Üçüncü Cumhurbaşkanlığı Dönemi	210
IV. ÜÇ DÖNEMİN DEĞERLENDİRİLMESİ	216
SONUÇ	231
KAYNAKÇA	241